

Handläggare
Joakim Olsson
Telefon: 08-50819207

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2026-04-23

Riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd, KS 2026/264

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till nya riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd om.

Sammanfattning

Ärendet avser remiss av reviderade riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd. Riktlinjerna har renodlats och fokuserar på stadsspecifika ställningstaganden, med bland annat tydligare uppdrag, stärkt barn- och jämställdhetsperspektiv, förtydligade bedömningar samt ökat fokus på barns villkor. De kompletteras av handläggarstöd.

Förvaltningen är överlag positiv och bedömer att riktlinjerna blir tydligare och mer ändamålsenliga. Samtidigt lyfts behov av förtydliganden. Förvaltningen framhåller även att kommande lagförslag kan påverka riktlinjerna och leda till behov av nya revideringar.

Bakgrund

Stockholms stads nuvarande riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd beslutades av kommunfullmäktige i april 2017. Sedan dess har flera förändringar skett inom området, bland annat revideringar av Socialstyrelsens allmänna råd, ny rättspraxis samt införandet av en ny socialtjänstlag (2025:400).

Mot denna bakgrund har socialförvaltningen, i samarbete med stadsledningskontoret, tagit fram ett förslag till nya riktlinjer. Arbetet har även utgått från en ny övergripande inriktning för stadens riktlinjer inom socialtjänstområdet, där fokus ska ligga på lokala ställningstaganden och beslut som kräver politisk förankring.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till ett antal instanser, däribland Farsta stadsdelsnämnd, för yttrande senast den 23 april 2026.

Ärendet

Ärendet avser remiss av förslag till reviderade riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd.

De nya riktlinjerna innebär en förändrad struktur där innehållet har renodlats. Delar som redan regleras i lagstiftning eller nationella styrdokument har tagits bort, och riktlinjerna fokuserar istället på det som är specifikt för Stockholms stad.

Bland de viktigaste förändringarna kan nämnas:

- Ett nytt inledande avsnitt som tydliggör uppdraget, inklusive barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
- Förtydliganden kring underlag för beslut och möjligheten till individuella bedömningar
- Tillägg av vissa inkomster som inte ska reducera biståndet
- Förstärkt fokus på barns villkor, bland annat genom Stockholmsnormen och särskilda stöd till barnfamiljer

Riktlinjerna kompletteras av handläggarstöd som tas fram och förvaltas av socialnämnden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till de föreslagna riktlinjerna. Den nya inriktningen, där riktlinjerna renodlas till att omfatta stadsspecifika ställningstaganden, bedöms bidra till ökad tydlighet och ett mer ändamålsenligt styrdokument för handläggare och chefer.

Det är även positivt att riktlinjerna tydligt lyfter viktiga perspektiv såsom barnets bästa, jämställdhet och vikten av att uppmärksamma annan social problematik i ett tidigt skede.

Förvaltningen ser vissa utvecklingsbehov i riktlinjerna avseende skrivningarna om personer som saknar tillstånd att vistas i Sverige. I avsnitt 4.2 anges att en utredning av den enskildes situation ska vara utgångspunkt och att en individuell bedömning alltid ska göras. Samtidigt framgår det i avsnitt 4.2.2 att samma målgrupp endast har rätt till bistånd för att undvika en akut nödsituation. Dessa

formuleringar kan uppfattas som motstridiga och riskerar att skapa otydlighet i tillämpningen.

Det behöver tydliggöras i riktlinjer, kompletterande handläggarstöd eller inom stadens chefsnätverk om hembesök är nödvändiga för att fastställa tillhörighet, samt vilka alternativa utredningsåtgärder som kan användas. Hembesök är resurskrävande och kan upplevas som integritetsintrång. Ett förtydligat stöd för vilka åtgärder som är tillräckliga skulle bidra till en mer rättssäker och effektiv handläggning samt värna den enskildes integritet.

För att säkerställa ett sammanhållet stöd i staden, i linje med intentionerna i den nya socialtjänstlagen, bör det även framgå hur överföringar mellan stadsdelar ska hanteras. Det behöver tydliggöras att den enskilde kan samtycka till att information och handlingar överförs till mottagande stadsdel vid flytt. Detta skapar förutsättningar för kontinuitet i insatser och minskar behovet av att genomföra en ny grundutredning.

Förvaltningen önskar att staden i högre grad tagit tillvara erfarenheterna från projektet Förenklad handläggning. Det finns behov av att ytterligare tydliggöra vilka handlingar som ska begäras in vid månadsansökningar efter den initiala grundutredningen. En sådan förtydligande vägledning skulle kunna bidra till ökad likställighet inom staden. I nuvarande formulering finns en risk att stadsdelarna gör olika tolkningar, vilket kan leda till skillnader i vilket underlag som ligger till grund för utredningar. Förvaltningen instämmer i bedömningen att ett kompletterande handläggarstöd är nödvändigt och ser positivt på att detta kan uppdateras löpande utifrån behov.

Samtidigt vill förvaltningen framhålla att kommande lagförslag inom ramen för bidragsreformen kan få betydande konsekvenser för riktlinjerna. Detta gäller särskilt:

- Begränsningar kopplade till riksnormen
- Skärpta krav vid andrahandsboende
- Förändringar i rätten till bistånd för personer utan laglig vistelse

Det är därför sannolikt att riktlinjerna kommer att behöva revideras igen inom en relativt snar framtid.

Mänskliga rättigheter samt klimat- och miljökonsekvenser
Riktlinjerna berör centrala rättigheter såsom rätten till en skälig levnadsstandard och barns rättigheter enligt barnkonventionen. Förvaltningen bedömer att förslaget i huvudsak stärker

barnperspektivet, bland annat genom särskilda stöd till barn i ekonomiskt utsatta familjer. Det är viktigt att riktlinjerna tillämpas rättssäkert och likvärdigt i hela staden. Särskild uppmärksamhet bör ges till barn samt andra utsatta grupper för att säkerställa deras rättigheter.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Karin Kollberg
Stadsdelsdirektör
Farsta stadsdelsförvaltning

Therése Gran
Avdelningschef
Farsta stadsdelsförvaltning

Bilagor

Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Kollberg, Stadsdelsdirektör	2026-04-01
Therése Gran, Avdelningschef	2026-04-01